Rok VIII[ny]. Nr. 16.

Szkółka niedzielna

Módl się i pracuy, a będziesz szczęśliwym.

Leszno. — *Niedziela przewodnia*, dnia 14. Kwietnia 1844.

Religia.

Ewangielia u Jana r. XX. w. 19. i nast.

Onego czasu, gdy wieczór był dnia onego piérwszego po Sabbacie, a drzwi były zamknione, kędy Uczniowie byli zgromadzeni, dla boiaźni Żydów, przyszedł Iezus, i stanął w pośrodku, i rzekł im: Pokóy wam! A to rzekłszy, ukazał im ręce i bok. Uradowali się tedy Uczniowie, uyrzawszy Pana. Rzekł im tedy zasie: Pokóy wam! Iako mię posłał Oyciec, tak i ia was posełam. A to powiedziawszy, tchnął na nie, i rzekł im: Weźmiycie Ducha św. Którym odpuścicie grzechy, są im odpuszczone; a którym zatrzymacie, są zatrzymane. A Tomasz, ieden ze dwunastu, którego zowią Dydymus, nie był z nimi, kiedy przyszedł Pan Iezus. Mówili mu tedy drudzy Uczniowie: Widzieliśmy Pana. A on im rzekł: ieźli nie uyrzę w ręku iego przebicia gwoździ, i nie włożę palca mego na mieysce gwoździ, nie włożeli ręki moiéy w bok iego, nie uwierzę. A po ośmiu dniach byli zasie Uczniowie iego w domu, i Tomasz z nimi. Przyszedł Iezus drzwiami zamknionemi i stanął w pośrodku, i rzekł: pokóy wam! Potém rzekł Tomaszowi: ściągniy sam palec twóy, a oglądaj ręce moie, i ściągniy rękę twoię, a włóż ią w bok móy; a nie bądź niewiernym, ale wiernym. Odpowiedział Tomasz, i rzekł mu: Pan móy i Bóg móy. Powiedział mu Iezus: żeś mię oglądał Tomaszu, uwierzyłeś. Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli. Wieleć i innych znaków uczynił Iezus przed Uczniami swymi, które nie są w tych księgach wypisane. Aleć te są napisane, abyście wierzyli, że Iezus iest Chrystus, Syn Boży; a iżbyście wierząc, żywot mieli w imię iego.

Wytłumaczenie.

Ile z Ewangielistów świętych obaczyć możemy, pięć razy ukazał się Pan Iezus w dniu swego zmartwychwstania. Bo oprócz tego, że się bez wątpienia naypierwéy ukazał swéy matce, choć o tém nie mamy w Piśmie św. ani słowa, ukazał się nayprzód Maryi Magdalenie u grobu; potém onym niewiastom, gdy się wracały od grobu i do nóg mu upadły i pokłon oddały; trzecie: ukazał się Piotrowi św., lecz nie wiedzieć, gdzie i w iaki sposób; czwarte: ukazał się onym

dwom Uczniom, idącym do miasteczka Emaus; a piąte: ukazał się Apostołom, o czém dzisieysza opowiada nam Ewanielia święta. Ukazawszy się im, czyni ich namiestnikami swymi i zlewa na nich moc odpuszczania i zatrzymywania grzechów, czyli innemi słowy: stanowi Sakrament pokuty świętéy, albo spowiedzi. Nie było Tomasza między Apostołami, gdy się piątą razą ukazał Pan Iezus; opowiadali mu, skoro wrócił, że widzieli Pana. Ale Tomasz, co przed wskrzeszeniem Łazarza oświadczył gotowość umierać wraz z Iezusem, teraz nie chce uwierzyć, że zmartwychwstał mistrz iego: ieźli nie uyrzę w ręku iego przebicia gwoździ, i nie włożę palca mego na mieysce gwoździ, nie włożęli ręki moiéy w bok iego, nie uwierzę. Co za niedowiarstwo Tomasza! ale przybywa mu na ratunek dobrotliwy Pan Iezus. W ośm dni ukazuie się znowu, życzy im pokoiu, który wysłużył u Oyca niebieskiego, a potém woła na niewiernego ucznia: ściągniy sam palec twóy! Te słowa Zbawicielowe zniweczyły powątpiewania Tomasza i umocowały wiarę iego, bo z całego zawołał serca: Pan móy i Bóg móy!

Lubo Pan Iezus zganił niedowiarstwo Tomasza, nie było ono przecie bez pożytku dla innych, i więcéy posłużyło do umocowania prawdy zmartwychwstania, aniżeli ochocza i prędka wiara Magdaleny. Kiedy Tomasz, tak leniwego serca ku wierzeniu w zmartwychwstanie Iezusa, zawołał: „Pan móy i Bóg móy! któż ieszcze o tém powątpiewać się ośmieli?

Krótka nauka o Piśmie świętém.

Księgi, o których Ian św. w wyżéy przytoczonéy Ewanielii wspomina, iest to spisanie czynów i nauki Zbawiciela, i stanowi część Pisma świętego. O tém Piśmie świętém często słyszymy, lub czytamy; co to iest więc to Pismo św., i z ilu części i z iakich ksiąg ono się składa? na te pytania niechay następuiąca odpowie nauka, wyięta z Dzieiów starego i nowego przymierza przez X. A. Tyca:

„To, co nam Pan Bóg raczył obiawić, zostało po większéy części spisaném przez mężów, których Pan Bóg powołał i w wykonaniu tego dzieła łaską swoią wspierał. Skład ten obiawienia Boskiego zowie się: Pismem świętém, Biblią, Słowem Bożém spisaném. Księga ta święta dzieli się na dwie części, to iest na Stary i Nowy Testament, (Zakon, Przymierze).

Stary Testament zawiera księgi święte, przed narodzeniem Iezusa Chrystusa spisane; Nowy Testament mieści w sobie te święte książki, które Apostołowie i uczniowie Iezusa o życiu, czynach i nauce iego, po Wniebowstąpieniu Pańskiém spisali.

Stary Testament składa się z czterdziestu pięciu książek, które w następuiącym porządku są umieszczone:

Pięć ksiąg Moyżesza, z których każda osobne ma nazwisko:

1. Księga rodzaiu (Genesis), opisuie: stworzenie świata, początek ludzi, grzech ich, karę zań, powszechne zepsucie się. Potop. Rozmnożenie się rodzaiu ludzkiego po potopie. Powstanie narodów. Przygody, iakich doznali potomkowie Abrahama, aż do śmierci Iózefa w Egipcie.

2. Księga wyiścia (Exodus), opowiada dzieie potomków Abrahama w Egipcie; uciemiężenie ludu Bożego pod Faraonami, uwolnienie iego przez Moyżesza i przygody zaszłe w czasie

czterdziestoletniego tułania się po pustyniach Arabii.

3. Księga obrzędów (Leviticus), podaie prawa i ustawy, iakiemi się mieli rządzić kapłani, sprawuiąc obrządki, do służby Bożéy należące.

4. Księga liczby ludu (Numeri), zawiera popis ludu Bożego, wraz z urządzeniami danemi od P. Boga Moyżeszowi, dla utrzymania porządku.

5. Księga powtórzonego Zakonu (Deutoronomium), iest po większéy części powtórzeniem tego, co się w poprzedzaiących książkach zamyka; nadto mieści w sobie napomnienia Moyżesza do ludu, wzywaiące do boiaźni Boga i posłuszeństwa.

Księga Iozuego, obeymuie dzieie ludu Bożego, od śmierci Moyżesza aż do zupełnego zawoiowania ziemi obiecanéy pod wodzą Iozuego.

Księga Sędziów, opowiada sprawy przełożonych ludu izraelskiego, zwanych Sędziami, od śmierci Iozuego aż do Samuela.

Księga Ruth, obeznaie z życiem świątobliwéy Moabitki, która była prababką króla Dawida.

Cztery księgi królewskie, z których dwie piérwsze zowią się księgi Samuelowe, ponieważ są dziełem Samuela. Pierwsza księga opisuie zdarzenia zaszłe za rządów arcy-kapłana Helego i Samuela; druga opowiada to, co się działo od śmierci króla Saula aż do ostatnich dni Dawida. Trzecia księga opisuie rządy Salomona i zaszły podział państwa na królestwo izraelskie i na królestwo iudzkie po iego śmierci. Czwarta księga obeymuie dzieie obu tych królestw pod panowaniem dwudziestu królów iudzkich, a szesnastu izraelskich, aż do zburzenia Ierozolimy przez Nabuchodonozora.

Dwie księgi kronik (Paralipomena), obeymuią całą historyą ludu Bożego w krótkości. Piérwsza księga zawiera dzieie aż do Salomona, druga od wstąpienia na tron tego króla aż do niewoli babilońskiéy.

Dwie księgi Ezdrasza i Nehemiasza, opisuią powrót ludu Bożego z Babilonu i Persyi do ziemi obiecanéy i dalsze dzieie narodu.

Księga Tobiasza, obeznawa nas z życiem świątobliwém i bogoboyném dwóch mężów tego nazwiska, oyca i syna.

Księga Iudyt, opowiada poświęcenie się bohatérskie młodéy wdowy tego nazwiska przy obleżeniu miasta Betulii przez Holofernesa, wodza króla assyryiskiego.

Księga Ester, opisuie ocalenie ludu Bożego od przygotowanéy nań rzezi przez Amana, za sprawą Estery, żony króla Assuera.

Księga Iob, wystawia życie świątobliwego męża tego nazwiska, iako wzór cierpliwości w naywiększych dolegliwościach i klęskach.

150 Psalmów Dawida. Są to pieśni przy rozmaitych okolicznościach i obrzędach śpiewane, pełne ducha prorockiego.

4 księgi króla Salomona. 1. Księga Przypowieści, zawiera w krótkich zdaniach naukę, na czém prawdziwa mądrość zależy, i iak się o nią starać trzeba. 2. Księga Ekklezyastes, traktuie o marności świata. 3. Pieśń nad Pieśniami, iest księga prorocka. 4. Mądrość, wysławia mądrość prawdziwą i uczy iéy szukać.

Księga mądrości, napisana przez Iezusa, syna Syracha, zawiera podobnie zdania i pobudki do mądrości i cnoty.

Księgi czterech Proroków większych: Iezaiasz, Ieremiasz z Baruchem, Ezechiel i Daniel.

Dwunastu Proroków mnieyszych: Ozeasz, Ioel, Amos, Abdyasz, Ionasz, Micheasz, Nahum, Habakuk, Sofoniiasz, Aggeusz, Zacharyasz, Malachiasz.

Prorocy, byli to mężowie świątobliwi, posłani od Boga do ludu wybranego, napominaiący go, aby powrócił do czci prawego Boga, grożący mu karą, ieśliby w swéy uporczywie trwał niewierności; pocieszaiący lud w rozmaitych klęskach, przepowiadaiący przyszłe zdarzenia, a mianowicie przyiście obiecanego w raiu Zbawiciela świata. Pisma każdego z tych Proroków w osobnéy zawarte są księdze. Piérwsi czterey zwani są Prorokami większymi; inni dwunastu Prorokami mnieyszymi, dla tego, iż pisma ich mnieyszéy są od pism piérwszych obiętości.

Dwie księgi Machabeyskie. Piérwsza z nich opisuie dzieie ludu Bożego, od czasów Aleksandra Wielkiego aż do Antyocha świetnego; druga opowiada prześladowanie Żydów pod królami syryiskimi i wybicie się udręczonego ludu na wolność, pod wodzą Iudasza Machabeusza i bracią iego.

Nowy Testament, Zakon, Przymierze, składa się z dwudziestu siedmiu książek, następuiących po sobie w takim porządku:

1. Cztery Ewanielie: (*) Ś. Mateusza, Marka, Łukasza, Jana. Księgi te opisuią nam życie, czyny, dzieła i nauki Zbawiciela świata, Iezusa Chrystusa. Zaczynaią one od poczęcia Ś. Iana, syna Zacharyaszowego, i kończą na wniebowstąpieniu Iezusa Chrystusa.

2. Dzieie Apostolskie, opowiadaią prace Apostołów i starania podeymowane przy opowiadaniu nauk Chrystusa, od Wniebowstąpienia aż do uwięzienia Ś. Pawła w Rzymie r. 63go po Chr. za panowania cesarza Nerona.

14 Listów Św. Pawła, z których: 1 do Rzymian, 2 do Koryntów, 1 do Galatów, 1 do Efezów, 1 do Filipenzów, 1 do Kolossan, 2 do Tessaloniczan, 2 do Tymoteusza, 1 do Tyta, 1 do Filemona, 1 do Żydów. W listach tych wyiaśnia Święty Paweł wiele przedmiotów nauki wiary i obyczaiów, upominaiąc do pobożnego i świątobliwego życia.

7 listów katolickich: 1 list Ś. Iakóba, w którym Ś. Apostół dowodzi, że wiara bez dobrych uczynków martwą iest i nic nie znaczącą; więc ią koniecznie z cnotami łączyć należy, aby się podobała P. Bogu. 2 listy Ś. Piotra. Napomina w nich książe Apostołów wiernych, z żydowstwa nawróconych, aby się ani prześladowaniu zwyciężyć, ani fałszywym nauczycielom uwieśdź nie dali: ale, ażeby w wierze Chrystusowéy statecznie stoiąc, niewinność na chrzcie ś. obiecaną, do końca zachowali, przełożonym swoim byli posłuszni, a pobożnie i cnotliwie żyli na tym świecie.

3 listy Ś. Iana. Ulubiony uczeń Chrystusa daie w listach tych świadectwo prawdzie wiary ś. i napomina wiernych, aby w niéy trwali aż do końca i miłowali kościół Chrystusów: aby nie byli odszczepieńcami; ale owszem, aby się takich strzegli, gdyż maią w domu, to iest w kościele Chrystusa, szczerą naukę Ducha ś., którego na początku dał Zbawiciel widomie kościołowi, aby go wprowadził do wszelkiéy prawdy i mieszkał z nim na wieki.

1 list Ś. Iudy Tadeusza, brata Apostoła Ś. Iakóba mnieyszego, iest upomnieniem wiernych, aby byli statecznymi i nieporuszonymi w świętéy wierze apostolskiéy, i aby się pilnie starali o iéy zachowanie.

Obiawienie Św. Iana (Apocalypsis), iestto księga prorocka.“

(*) Wyraz Ewanielia znaczy szczęśliwe zwiastowanie, dobrą nowinę. Nazwę tę dał P. Iezus sam nauce i prawu, które ogłaszać przyszedł ludziom. Opowiadał Pan Iezus naukę swoią świętą przez trzy lata, a mianowicie głosił ią dwunastu swym uczniom, którym dał imię Apostołów, to iest posłów, poleciwszy im, aby prawo to nowe wszystkim ludziom, wszędzie, po powrocie iego do niebios, opowiadali. Posłannicy ci Chrystusa ięli się ochoczo zleconego sobie dzieła i wykonali ie z tak pomyślnym skutkiem, iakiego się od samych sił ludzkich spodziewać nie było można.